

Somogyi Néplap 980. X. 25

AD-10107-2019

TISZTESSÉG ES TISZTASÁG

Bernáth Aurél kiállítása a Somogyi Képtárban

Bernáth Aurél festőművész alkotásainak gyűjtéményes kiállítását nyitották meg tegnap a Somogyi Képtárban. Az ünnepségen — megyénk politikai és szellemi életének több vezetőjével együtt — megjelent és beszédet mondott Varga Péter, a megyei pártbizottság első titkára. Eljött Bernáth Mária művészettörténész, a nagy festőművész leánya is. A nyitőünnepségen a kaposvári Barokk együttes és a tanítóképző főiskola enekkara adott műsort.

„Fontos és megtisztelő számunkra, hogy helyet adhatunk a Somogyi Képtárban Bernáth Aurél gyűjtéményes kiállításának, hiszen művei előtt állva érzékeljük, hogy olyan szellemi — művészi értékek vesznek körül bennünket, amelyek kultúránk szerves részét alkotják” — állapította meg Varga Péter, s az akvarellek, olajfestmények, grafikák megpillantásakor rögevest kiderült a művész kötődése szülőhazájához, Somogyhoz. Mert az immár nyolcvanöt esztendőes festőművészetében — játsszanak bár nagy szerepet a Berlinben, Svájcban és Európa több más országában szerzett élmények, a hosszú fővárosi tartózkodás emlékei, vagy a nagybányai iskola hatása még az alkotói „eszemelés” időszakából — szűkebb patriájának, Marcali vidékének és a Balaton környékének jegyeit, hangulatát fedezzük fel először. A nyár és a tél legjellegzetesebb hangulatát megőrkítő munkák láttán vagy az egyik legbecesebb remekmű, a „Balatoni táj tornyos villával” megpillantásakor,

s a „Napnyugta gölyvával” megcsodálásakor bizonyítottan érezzük az ünnepi beszéd szavait: „A képeken a természet látványa emlékekkel, érzésekkel elegyítetten, gazdagítottan, tárulkozik elénk. Bensőséges, lírai érzékenységu világ ez. Örömmel lépünk ebbe a birodalomba, mert békéje, tisztasága, a képzeletet is szárnyalni engedő rendje a bizalom élményével tölt el bennünket. Közeledés és bizalom, lelkesedés és kitárulkozás: ezek a fogalmak a jövő építésének emberi tényezői, az emberi közösség új alapokon szervezett összetartó erői.”

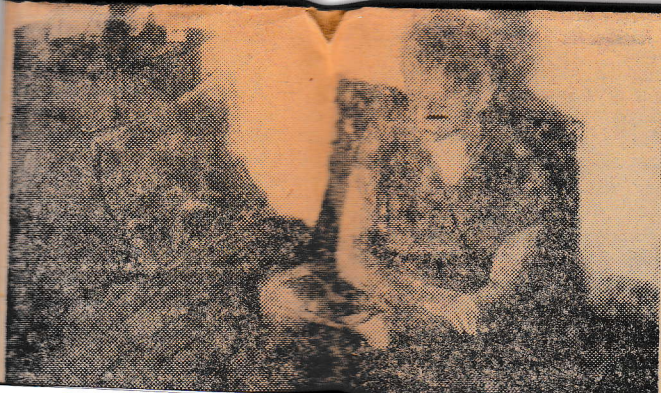
Valóban, a csapongás, a stílusok sokfélesége csupán látszat; szerves egységgé olvadnak itt össze a nagybányai iskolának az egyszerűséget feltételező és mindenféle akadémizmust elutasító elvei, módszerei az impresszionizmus színpompá-

jával, álomba ringató varázsával vagy a húszas-harmincas évek „izmusainak” jegyeivel. Egyetlen lényeges tartalmi vonás tartja össze jó fél évszázad természetét: az olykor nosztalgiába is átcsapó költői érzékenység, bensőségeség. Ez ad csalhatatlan „bernáthos” jelleget az Erkel Színház freskóterveinek, a Szentivánéji álom és Az ember tragédiája fény-árnyék játékeinak, népnesés kedveségének. Ez az enyhe szomorúság jellemzi az Anna Karenina-vázlatokat, ezzel a rezignált mértéktartással festette meg Bernáth Aurél még a szerelem és az érzékiség istennőjének, Vénusz-nak alakját is. En nemcsak képeiből, de szép írásaiból is tudjuk: a dunántúli tájtól reá hagyományozott érzékenységet és arányérzéklet külföldre is magával vitte.

„A józanság és a költői szárnyalás ellentétei ötvöződnek szerves egységgé műveiben. Kulturális értékkeremtés, elhivatott ma-

jetől, s a művészi látóhatárnak ez a tágulása olyan nagyszerű képeken „tárgyasult”, mint az „Aratóleány” és a „Pihenő munkások”. Stílusát, formanyelvét a kényszerítő körülmények ellenére is megőrizte, egyéniségéből az ötvenes években sem adott föl jöttányit sem — példa erre a tanács-tag beszámolásáról készített festmény. A férfinak a magánéletben kötelező elfogultsága még akkor sem vakította el, amikor családjának tagjait örökítette meg. „Alice” és „Marili” arcképei nemcsak „családi emlékek”, hanem a család szeretetének mindenkor általánosítható jelképeivé váltak ennek a lázadó indulatot mindig legyőző tárgyilagosságnak a segítségével.

Az emberi tisztesség és a művészi tisztaság szimbóluma ez a kiállítás. Hőse egy nagy művész, aki nyolcvanöt esztendejének súlyát nem tetézhette ugyan egy „kirándulás” terhével, ám

gatartás és az ebből sarjadt nyitott életmű az övé" — mondotta beszédében a megyei pártbizottság első titkára. Nos, az elhivatottság megnyilvánulásait sem kell sokáig keresnünk ezen a több múzeum, párt- és állami intézmény, illetve magángyűjtő segítségével létrehozott, izlésesen rendezett kiállításon. A természet és a család mellett a társadalom is „bevonult” Bernáth Aurél munkásságába a húszas évek közepétől, berlini tartózkodásának ide-

a „szó legszebb” értelmében felt fogott „pannonságával” — szelíd ségével, arányérzékével — köztünk maradt. És marad, remélhetőleg, nagyon sokáig. A szülőföldje iránti szeretet irányította cselekedeteit Nagybányán, majd a fronton, s Budapesten a Gresham kávéház törzsasztalánál, amikor Kassákkal, Márfyval, Berényivel, Szőnyi Istvánnal igyekezett megteremteti heves vitákban a művészi progresszió formanyelvét, s ezt az elkötelezettségét is tisztelték a két Kossuth-díj, a Munkácsy-díj, az érdemes és kiváló művész cím odaítélésével.

Hogyan is summázta Varga Péter a nagy festőművész érdemeit? „Egy, a megyénk-ből indult gazdag élet példázata áll előttünk; ennek az életnek mindig szeretetre méltó vonása volt a ragaszkodás a szülőföldhöz. Kifejezi ezt megbecsült alkotónk festészete, szépprózája és emberi magatartása. Tanúi voltunk — és vagyunk — annak, milyen meleg érzéssel viseltetik szűkebb patriája iránt, milyen nagy érdeklődéssel figyeli a mai Somogy mindennapi életét, fejlődését, eredményeit. Úgy gondolom, nem „lokalpatrióta” túlzás azt mondani a nagy mester munkásságára, hogy mi különösképpen sajátunknak érezzük. Megtisztelő kötelességünk és szép lehetőségünk most e tárlattal köszönteni a nyolcvanötödik életévéhez érkezett mestert. Szándékunk, hogy a megye közgyűjteményeinek részeként állandó kiállításon adjunk helyet a gazdag életműnek. Földjeink ragaszkodását kifejezve kívánunk a mesternek számos békés esztendőt és jó egészséget.”

Lapunk valamennyi, a művészetet szerető olvasója nevében is!

L. A.

**SOMOGYI
NÉPLAP 5**